

MỘT SỐ BIỆN PHÁP PHÒNG TRỪ RUỒI ĐỤC LÁ CÀ CHUA

Ruồi đục lá (*Liriomyza* spp.) còn gọi là sâu đục lòn lá hay sâu vẽ bùa...
Loại ruồi này đã phát sinh và gây hại nhiều ở nước ta trong những năm gần đây.
Ngoài cây cà chua còn thấy chúng gây hại trên nhiều loài cây thuộc họ Đậu như
đậu đũa, đậu cô ve, đậu trạch, các cây thuộc họ bầu bí như: bầu, bí, mướp, dưa
hầu, dưa leo... cà pháo, khoai tây, nên việc phòng trừ chúng đôi khi cũng gặp
không ít khó khăn.

Con trưởng thành là một loại ruồi rất nhỏ (chiều dài cơ thể chỉ trên dưới 2
ly), màu nâu đen. Một con cái có thể đẻ hàng trăm trứng vào bên trong nhu mô của
lá cà chua. Lúc mới nở ấu trùng có màu trắng, sau chuyển dần sang màu trắng sữa,
vàng nhạt, rồi vàng tươi. Ấu trùng ăn nhu mô của lá cà tạo thành các đường hầm
ngoằn ngoèo phía dưới lớp biểu bì mặt trên của lá, giống như đường đục của sâu vẽ
bùa hại trên cây cam, quýt. Ở cuối của các đường hầm này thường có một con ấu
trùng dài khoảng 2-3 ly. Đường đục của ấu trùng thường nhỏ bằng sợi chỉ, cũng có
khi lớn đến vài ly. Nếu bị hại nặng những đường đục này sẽ dày đặc tạo thành
những đám lớn có màu trắng xanh hoặc màu nâu bóng, diện tích vết đục có khi lên
tới 50% diện tích của phiến lá, làm cho phiến lá bị biến dạng, mép lá uốn cong lên
phía trên, nếu nặng mép lá có thể cuộn lại như một cái ống, mép lá trở lên khô dần,
mất diệp lục, khả năng quang hợp kém khiến cho cây cà chua bị còi cọc, cho năng
xuất thấp.

Ruồi đục lá thường chỉ gây hại nhiều từ khi lá cà chua bước vào giai đoạn
bán tẻ trở đi, đây là giai đoạn hoạt động quang hợp của lá rất mạnh, vì thế nếu
không phát hiện sớm và có biện pháp diệt trừ kịp thời thì chỉ khoảng 5-7 ngày sau
là cây đã mất sức rất nặng, ảnh hưởng rất nhiều đến năng suất.

Theo nhiều nhà vườn, vài năm gần đây loại ruồi này thường phát triển rất mạnh,
nhất là ở những vụ cà chua trồng trong mùa khô, chỉ cần sơ ý không kiểm tra
ruộng vài ngày là ruộng cà đã có thể bị chúng gây hại tàn tệ

Để phòng trừ loại ruồi này, bạn nên áp dụng một số biện pháp sau đây:

-Không nên trồng quá dày để ruộng cà luôn được thông thoáng, hạn chế bớt
sự phát triển của ruồi.

-Mạnh dạn cắt bỏ những lá cà đã bị sâu hại quá nặng, mang ra khỏi ruộng
tiêu hủy để hạn chế bớt mật số của ruồi ở các lứa sau.

-Trước khi trồng dùng màng phủ nông nghiệp (vải nilon) phủ lên trên luống
cà chua, biện pháp này không những giảm bớt được công làm cỏ, công tưới... mà
còn có tác dụng hạn chế bớt một số loại sâu bệnh, trong đó có ruồi đục lá.

-Không nên trồng liên tục nhiều năm những cây thường bị ruồi đục lá gây
hại (như đã nói ở phần trên) trên cùng một khu vực. Tốt nhất là, sau vài vụ cà lại
luân canh một vụ với lúa, rau muống... để cắt đứt nguồn thức ăn của ruồi trên đồng
ruộng. Nếu vận động được nhiều người cùng làm trên diện rộng thì biện pháp này
sẽ thu được hiệu quả rất cao.

-Nếu ruộng cà đã bị ruồi gây hại nhiều bạn có thể sử dụng một trong các

loại thuốc như: Vertimex; Baythroid; Sherpa; Sherbush; Decis; Polytrin; Trigard... để phun xịt (về liều lượng và cách sử dụng thuốc bạn có thể đọc hướng dẫn của nhà sản xuất có in sẵn trên bao bì). Ruồi đục lá có vòng đời ngắn, mặt khác chúng lại sinh sản rất nhiều nên chúng rất nhanh quen thuốc. Vì thế, bạn nên thường xuyên thay đổi loại thuốc để giảm bớt áp lực gây quen thuốc cho chúng. Nếu ruộng cà đã bị ruồi gây hại nặng thì sau khi phun xịt thuốc bạn nên bón bổ sung thêm phân để bồi dưỡng sức cho cây.